

EDA016 Programmeringsteknik för D

Läsvecka 1: Introduktion

Björn Regnell

Datavetenskap, LTH

Lp1-2, HT 2015

1 Introduktion

- Om denna kurs
- Vad är programmering?
- Vårt första Java-program
- Grundläggande programkonstruktioner i Java
 - Sekvens, alternativ, variabler, uttryck och värden
 - Algoritmer, SWAP, repetition (loopar), MIN/MAX
- Sammanfattning
- Meddelande från [Code@LTH](#)

Om denna kurs

Vad och hur?

■ *Vad* ska du lära dig?

- Grundläggande principer för programmering
⇒ Inga förkunskaper i programmering krävs!
- Konstruktion av (enkla) algoritmer
- Tänka i abstraktioner
- Imperativ och objektorienterad programmering
- Programspråket Java
- Utvecklingsmiljön Eclipse: implementera, testa, felsöka

■ *Hur* ska du lära dig?

- Genom praktiskt eget arbete: **Lära genom att göra!**
- Genom studier av kursens teori: **Skapa förståelse!**
- Genom samarbete med dina kurskamrater: **Gå djupare!**

Kurslitteratur

- "Objektorienterad programmering och Java" av Per Holm
- Kurskompendium med övningar och laborationer
- Bokpaket säljs på KFS
John Ericssons väg 4
<http://www.kfsab.se/>



Personal

Kursansvarig:

Björn Regnell, bjorn.regnell@cs.lth.se

Kurssekreterare:

Lena Ohlsson

Exp.tid 09.30 – 11.30 samt 12.45 – 13.30

Handledare:

Maj Stenmark, Tekn. Lic., Doktorand

Gustav Cedersjö, Doktorand

Anton Klarén, D09

Maria Priisalu, D11

Anders Buhl, D13

Erik Bjäreholt, D13

Fatima Abou Alpha, D13

Cecilia Lindskog, D14

Emma Asklund, D14

Kursmoment — varför?

- **Föreläsningar:** skapa översikt, ge struktur, förklara teori, svara på frågor, motivera varför
- **Övningar:** bearbeta teorin med avgränsade problem som mestadels löses med papper & penna, förberedelse inför laborationerna
- **Laborationer:** lösa programmeringsproblem praktiskt, obligatoriska uppgifter; lösningar redovisas för handledare
- **Resurstider:** få hjälp med övningar och laborationsförberedelser av handledare
- **Samarbetsgrupper:** grupplärande genom samarbete och dialog
- **Kontrollskrivning:** obligatorisk, diagnostisk, kamraträttad; kan ge samarbetsbonuspoäng till tentan
- **Inlämningsuppgift:** du visar att du kan skapa ett större program självständigt; redovisas för handledare
- **Tenta:** Skriftlig tentamen utan hjälpmedel, förutom **snabbreferens**.

Nytt för i år

Årets kurs är i flera avseende väsentligt annorlunda and förra årets upplaga, så lita inte på allt som era äldre kursare säger :)

- Övningar blir resurstider i datorsal
- Inlämningsuppgift utan skriftlig rapport
- Samarbetskultur och grupplärande
- Nya övningar
- Nya laborationer
- Nya föreläsningar

Ändringarna är framtagna i samråd med studierådet. Mer om bakgrunden här:

<http://fileadmin.cs.lth.se/cs/Education/EDA016/2015/update.pdf>

Detta är bara början...

Exempel på efterföljande kurser som bygger vidare på denna:

■ Årskurs 1

- Programmeringsteknik – fördjupningskurs
- Utvärdering av programvarusystem
- Diskreta strukturer

■ Årskurs 2

- Objektorienterad modellering och design
- Programvaruutveckling i grupp
- Algoritmer, datastrukturer och komplexitet
- Funktionsprogrammering

Utveckling av mjukvara i praktiken

- **Inte bara kodning:** kravbeslut, releaseplanering, design, test, versionshantering, kontinuerlig integration, driftsättning, återkoppling från dagens användare, ekonomi & investering, gissa om morgondagens användare, ...
- **Teamwork:** Inte ensamma hjältar utan autonoma team i decentraliserade organisationer med innovationsuppdrag
- **Snabbhet:** Att koda innebär att hela tiden uppfinna nya "byggstenar" som ökar organisationens förmåga att snabbt skapa värde med hjälp av mjukvara. Öppen källkod. Skapa kraftfulla API.
- **Livslångt lärande:** Lär nytt och dela med dig hela tiden. Exempel på pedagogisk utmaning: hjälp andra förstå och använda ditt API \implies *Samarbetskultur*

Att skapa koden som styr världen

I stort sett alla delar av samhället styrs av mjukvara:

- kommunikation
- transport
- byggsektorn
- statsförvaltning
- finanssektorn
- media
- sjukvård
- övervakning
- integritet
- upphovsrätt
- miljö & energi
- sociala relationer
- utbildning

Hur blir ditt framtida yrkesliv som systemutvecklare?

- Redan nu är det en skriande brist på utvecklare och bristen blir bara värre och värre...
[CS 2015-08-17](#)
- Global kompetensmarknad
[CS 2015-06-14](#)
[CS 2015-08-15](#)
- Fokus på innovation, tid-till-marknad
- Autonoma utvecklingsteam i decentraliserade organisationer
- Öppen källkod

Registrering

- Fyll i listan som skickas runt.
- Kryssa i kolumnen **Ska gå** om du ska gå kursen¹²
- Kryssa i kolumnen **Kursombud** om du kan tänka dig att vara kursombud under kursens gång
 - Alla LTH-kurser ska utvärderas under kursens gång och efter kursens slut.
 - Till det behövs kursombud – ungefär 2 D-are och 2 W-are.
 - Ni kommer att bli kontaktade av studierådet.
SRD ordf: Amelia Andersson

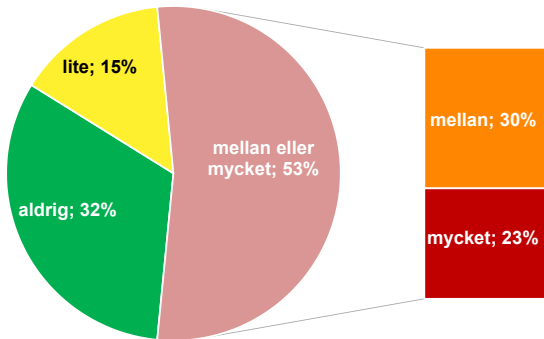
¹D1:a som redan gått motsvarande högskolekurs? Uppsök studievägledningen

²D2:a eller äldre som vill bli omregistrerad? Prata med kursansvarig på rasten

Förkunskaper

- Förkunskaper \neq Förmåga
- Varken kompetens eller personliga egenskaper är statiska
- "Programmeringskompetens" är inte *en* enda enkel förmåga utan en komplex sammansättning av flera olika förmågor som utvecklas genom hela livet
- Ett innovativt utvecklar**team** behöver många olika kompetenser för att vara framgångsrikt

Stor spridning i programmeringsförkunskaper bland D-are (enl. enkätsvar 2010-2014)



Förkunskapsenkät

Om du inte redan gjort det: fyll i denna enkät på rasten

<http://cs.lth.se/eda016/survey>

Dina svar behandlas internt och statistik anonymiseras.

Enkäten ligger till grund för randomiserad gruppindelning, så att det blir en spridning av förkunskaper inom gruppen.

Gruppindelning publiceras här:

<http://cs.lth.se/eda016/grupper/>

Samarbetsgrupper

- Ni delas in i **samarbetsgrupper** om ca 5 personer baserat på förkunskapsenkäten, så att olika förkunskapsnivåer sammanförs
- 2 av de 11 laborationerna är mer omfattande **grupplabbar** och kommer att göras i samarbetsgrupperna (Lab 9 och 11 i Lp2)
- Kontrollskrivningen i halvtid kan ge **samarbetsbonus** (max 3p) som adderas till ordinarie tentans poäng (max 45p) med medelvärdet av gruppmedlemmarnas individuella kontrollskrivningspoäng

Bonus b för varje person i en grupp med n medlemmar med p_i poäng vardera på kontrollskrivningen:

$$b = \sum_{i=1}^n \frac{p_i}{n}$$

Varför samarbetsgrupper?

Huvudsyfte: **Bra lärande!**

- Pedagogisk forskning stödjer tesen att lärandet blir mer djupinriktat om det sker i utbyte med andra
- Ett studiesammanhang med höga ambitioner och respektfull gemenskap gör att vi **når mycket längre**
- Varför ska du som redan kan mycket aktivt dela med dig av dina kunskaper?
 - Förstå bättre själv genom att förklara för andra
 - Träna din pedagogiska förmåga
 - Förbered dig för inför ditt kommande yrkesliv som mjukvaruutvecklare

Samarbetskontrakt

Gör ett skriftligt **samarbetskontrakt** med dessa och ev. andra punkter som ni också tycker bör ingå:

- 1 Kom i tid till gruppmöten
- 2 Var väl förberedd genom självstudier inför gruppmöten
- 3 Hjälp varandra att förstå, men ta inte över och lös allt
- 4 Ha ett respektfullt bemötande även om ni har olika åsikter
- 5 Inkludera alla i gemenskapen

Diskutera hur ni ska uppfylla dessa innan alla skriver på.

Ta med samarbetskontraktet och visa för handledare på labb 1.

Om arbetet i samarbetsgruppen inte fungerar ska ni mejla kursansvarig och boka mötestid!

Bestraffa inte frågor!

- Det finns bättre och sämre frågor vad gäller hur mycket man kan lära sig av svaret, men **all undran är en chans** att i dialog utbyta erfarenheter och lärande
- Den som frågar **vill veta** och berättar genom frågan något om nuvarande kunskapsläge
- Den som svarar får chansen att **reflektera** över vad som kan vara svårt och olika vägar till djupare förståelse
- I en hälsosam lärandemiljö är det **helt tryggt** att visa att man ännu inte förstår, att man gjort "fel", att man har mer att lära, etc.
- Det är viktigt att våga försöka även om det blir "fel":
det är ju då man lär sig!

Plagiatregler

Läs dessa regler noga och diskutera i samarbetsgrupperna:

- <http://cs.lth.se/utbildning/samarbete-eller-fusk/>
- <http://cs.lth.se/utbildning/foereskrifter-angaaende-obligatoriska-moment/>

Ni ska lära er genom **eget arbete** och genom **bra samarbete**. Samarbete gör att man lär sig bättre, men man lär sig inte av att bara kopiera andras lösningar. Plagiering är förbjuden och kan medföra disciplinärende och avstängning.

En typisk kursvecka

- Gå på föreläsningar måndag–tisdag
- Jobba själv med boken, övningar, labbförberedelser
- Träffas i samarbetsgruppen och hjälp varandra att förstå mer och fördjupa lärandet
- Gå till resurstider och få hjälp och tips av handledare, onsdag–torsdag
- Genomför obligatorisk laboration på fredagen

Se detaljerna och undantagen i [schemat i TimeEdit](#)

Laborationer

- **Programmering lär man sig bäst genom att programmera...**
- Labbarna är **individuella** (utom 2) och **obligatoriska**
- Gör övningarna och labbförberedelserna noga *innan* själva labben – detta är ofta helt nödvändigt för att du ska hinna klart. Dina labbförberedelserna kontrolleras av handledare under labben.
- Är du sjuk? Anmäl det *före* labben till bjorn.regnell@cs.lth.se, få hjälp på resurstid och redovisa på resurstid (eller labbtid, när handledaren har tid över)
- Hinner du inte med hela? Se till att handledaren noterar din närvaro, och fortsatt på resurstid och ev. uppsamlingstider.
- Läs noga anvisningarna i kompendiet
- Laborationstiderna är gruppindelade enligt **schemat**. Du ska gå till den tid och den sal som motsvarar din **grupp**.

Resurstider

- På resurstiderna får du hjälp med övningar och laborationsförberedelser
- Kom till minst en resurstid per vecka (se [schema](#))
- Handledare gör ibland [genomgångar](#) för alla under resurstiderna. Tipsa om handledare om vad du finner svårt.
- Resurstiderna är inte gruppindelade i schemat. Du får i mån av plats gå på flera resurstider per vecka. Om det blir fullt i ett rum prioriteras dessa grupper för att minimera schemakrockar:

| Tid Lp1 | Sal | Grupper med prio |
|----------------|--------|------------------|
| Ons 10-12 v1-7 | Hacke | 09 & 10 |
| Ons 13-15 v1-7 | Hacke | 07 & 08 |
| Ons 15-17 v1-7 | Panter | 05 & 06 |
| Ons 15-17 v1-7 | Val | 03 & 04 |
| Tor 13-15 v1-7 | Mars | 01 & 02 |
| Tor 15-17 v1-7 | Mars | 11 & 12 |

Att göra i Vecka 1: Rivstarta

- 1 Läs följande kapitel i kursboken:
1, 3.1-3.3, 5.1-5.3, 6.1-6.2, 7.1-7.3, 7.5-7.6, 7.8-7.9
- 2 Gör övning 1: Hello World, Hello Args, javac, editera—kompilera—exekvera—felsök, värden, uttryck variabler och tilldelning
- 3 Gör förberedelserna till laboration 1: skapa textfil, etc.
- 4 Träffas i samlingsgrupper och hjälp varandra att förstå
- 5 Kom till **resurstiderna** och få hjälp och tips
- 6 Genomför laboration 1: Quiz — träna på att editera, läsa, ändra och felsöka i färdig programkod

Vad är programmering?

Programming unplugged: Två frivilliga?



Editara och exekvera ett program



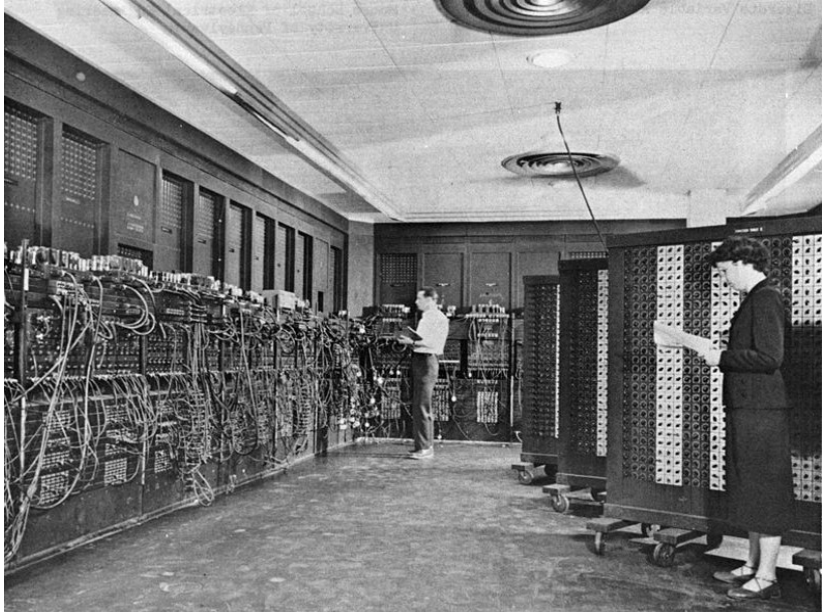
Världens första programmerare



Ada Lovelace skrev världens första datorprogram på 1800-talet.

Programmet skulle köra på en kugghjulsdator som hennes kompis Charles Babbage försökte bygga.

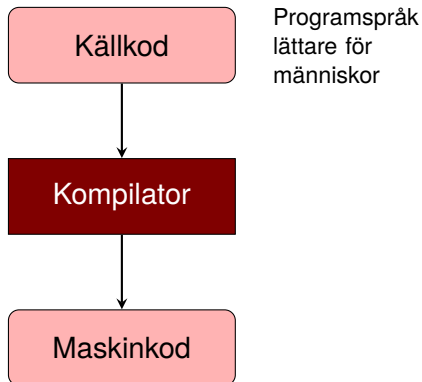
Vad är en dator?



Vad är en kompilator?



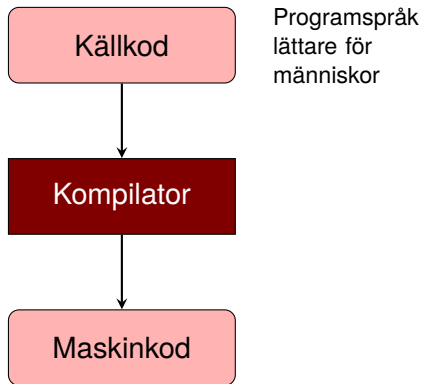
Grace Hopper uppfann första kompilatorn 1952.



Vad är en kompilator?



Grace Hopper uppfann första kompilatorn 1952.



Vad finns det för programspråk?

Exempel på vanliga programspråk

- 1 Java
- 2 C
- 3 C++
- 4 C#
- 5 Python
- 6 Objective-C
- 7 PHP
- 8 Visual Basic .NET
- 9 JavaScript
- 10 Perl

De 10 "vanligaste"?

- [TIOBE Programming Community Index Augusti 2015](#)
- [Språktrender på GitHub 2008-2015](#)

Vad är Java?

Java är egentligen flera saker:

- Ett populärt programspråk med en snabb kompilator
- Java Virtual Machine (JVM) som ger plattformsoberoende
- Java Development Kit (JDK) – massor med färdig kod

Var finns Java?



Varför lära Java?

- Java är ett av planeten jordens mest **framgångsrika** programspråk under de senaste **decenniet**
- Många **inbyggda system** använder Java (bilar, tvättmaskiner, kassa-apparater, nätverksutrustning, ...)
- Android som bygger på Java har ca 80% av **smartphonemarknaden**
- Java används som nybörjarspråk på en stor del av planetens tekniska högskolor
- Java utvecklas ständigt: **Java 8** kombinerar nu objektorientering med funktionsprogrammering

Olika språk är bra på olika saker och en systemutvecklare **behöver kunna många olika språk**

Utvecklingsverktyg

Systemutvecklare använder många olika verktyg:

- kompilator, t.ex. javac
- editor, t.ex. gedit, Sublime Text 3, ...
- terminal och kommandoskal, t.ex. bash, powershell
- integrerad utvecklingsmiljö (eng. Integrated Dev. Environment, IDE), t.ex. **Eclipse**, IntelliJ, ...
- versionshanteringssystem, t.ex. git, Mercurial, ...
- kodlagringsplats, t.ex. GitHub, Bitbucket, ...
- hypervisor för virtuella maskiner, t.ex. VirtualBox, VMWare, ...
- bughanteringssystem, t.ex. Bugzilla, Jira, ...
- byggverktyg, t.ex. Jenkins, Hudson, ...
- ...

Vad är objektorientering?

- Det finns många olika **programmeringsparadigm** (sätt att programmera på), till exempel:
 - **imperativ programmering**: programmet är uppbyggt av sekvenser av olika satser som påverkar systemets tillstånd
 - **objektorienterad programmering**: en sorts imperativ programmering där programmet består av objekt som sammanför data och operationer på dessa data
 - **funktionsprogrammering**: programmet är uppbyggt av samverkande (matematiska) funktioner som undviker föränderlig data och tillståndsändringar
 - **deklarativ programmering, logikprogrammering**: programmet är uppbyggt av logiska uttryck som beskriver olika fakta eller villkor och exekveringen utgörs av en bevisprocedur som söker efter värden som uppfyller fakta och villkor

Grundläggande principer i imperativ programmering

- **Sekvens:** Ett program innehåller sekvenser av *satser*. Ordningen mellan dessa har helt avgörande betydelse.
- **Alternativ:** Systemet reagerar på vad som händer och kan välja olika vägar genom programmet beroende på *variablers* värde
Java: **if**-sats, **switch**-sats
- **Repetition:** Göra saker om och om igen
Java: **while**-loop, **for**-loop
- **Abstraktion:** Kapsla in (komplexa) programdelar och sätta namn på dessa så att de enkelt går att återanvända utan att vi behöver "rota i inandömet".
Java: klasser och metoder

Hello World!

Vårt första Java-program i filen HelloWorld.java

```
public class HelloWorld {  
    public static void main(String[] args) {  
        System.out.println("Hej och välkomna!");  
    }  
}
```

Kompilera och kör:

```
> javac HelloWorld.java  
> java HelloWorld  
Hej och välkomna!  
>
```

Ovan ingår i övning 1.

Extrauppgift: Kolla vad som finns i filen HelloWorld.class med linux-kommandona:
more (inte särskilt bra på binärfiler), less och xxd med och utan optionen -d

Hello World! – Vad betyder egentligen allt detta?

```
public class HelloWorld {  
    public static void main(String[] args) {  
        System.out.println("Hej och välkomna!");  
    }  
}
```

- **public** Denna programdel är synlig "utåt" och kan användas av andra delar.
- **class** Ett slags "kodbyggblock" som samlar olika programdelar. All java-kod måste finnas i en klass. Det finns tusentals färdiga klasser att använda direkt i Java och man kan lätt skapa egna klasser. Klammerpar { } anger början och slut.
- **static** Denna programdel skapas direkt vid programmets start och det finns exakt *en* sådan här per klass.
- **void** Berättar för kompilatorn att inget värde returneras från denna programdel.
- **main** Berättar var exekveringen av programmet börjar.
- **()** Parentespar berättar för kompilatorn att vi här kan ha parametrar.
- **String[] args** Möjliggör indata till programmet i form av flera textsträngar. Parametern args måste finnas i main, men vi använder den inte i detta program.
- **System.out.println** Den färdiga klassen System kan bl.a. skriva ut text. Textsträngar avgränsas av citationstecken. Semikolon avgränsar satser.

Några grundläggande delar i ett Javaprogram

- värde (value): data som programmet kan använda
42 "hej" 42.0 **true**
- uttryck (expression): data kombineras med operatorer och ger nya värden
41+1 "h"+"ej" 43.5-1.5 **!false**
- deklaration av variabel (variable declaration): skapa plats i minnet för data
int x = 42;
- tilldelningssats (assignment): ändra värdet på variabler
x = 43;
- alternativ (choice): välj väg beroende på variablers värde
if, switch
- repetition (loop): upprepa om och om igen
while, for

Värden och uttryck

```
public class Expressions {  
    public static void main(String[] args){  
  
        System.out.println( 42      ) // Heltalsvärde  
        System.out.println( 42.0    ) // Decimaltalsvärde  
        System.out.println( "Hej"   ) // Strängvärde  
        System.out.println( true    ) // Booleskt värde  
  
        System.out.println( 41 + 1 )      // Heltalsuttryck  
        System.out.println( 41.0 + 1.0 )  // Decimaltalsuttryck  
        System.out.println( "Hej" + "san!" ) // Stränguttryck  
        System.out.println( true && false ) // Booleskt uttryck  
  
    }  
}
```

Exempel på några olika inbyggda **datatyper** i Java

- Alla värden, uttryck och variabler har en typ, till exempel
 - **int** för heltal
 - **long** för *extra* stora heltal (tar mer minne)
 - **double** för decimaltal
 - String för strängar
- Kompilatorn håller reda på att uttryck kombineras på ett **typsäkert** sätt. Annars blir det kompileringsfel.
- Java är ett s.k. **statiskt typat** språk, vilket innebär att all typinformation måste finnas redan vid kompileringsdags (eng. *compile time*)³.

³Andra språk, t.ex. Python och Javascript är dynamiskt typade och där skjuts typkontrollen upp till körningsdags (eng. *run time*)
Vilka är för- och nackdelarna med statisk vs. dynamisk typning?

Alternativ

Välj väg genom programmet med **if**-sats.

```
public class Alternativ {  
    public static void main(String[] args){  
  
        if (true) {  
            System.out.println("Sant!");  
        } else {  
            System.out.println("Falskt!");  
        }  
    }  
}
```

En if-sats gör så att exekveringen av programmet kan delas upp i olika grenar; vilken gren som görs beror på värdet av ett villkorsuttrycket: **true** eller **false**

Alternativ med variabel

Det blir roligare om vi har en variabel:

```
public class AlternativeWithVariable {  
    public static void main(String[] args){  
  
        int x = 42;  
        if (x >= 42) {  
            System.out.println("Sant!");  
        } else {  
            System.out.println("Falskt!");  
        }  
    }  
}
```

Alternativ med variabel som kan ändra sig

Det blir ännu roligare om vi har en variabel som kan anta olika värden beroende på vad som händer under exekveringens gång:

```
import java.util.Scanner;

public class AlternativeWithVariableThatCanChange {

    public static void main(String[] args){

        Scanner scan = new Scanner(System.in);
        System.out.print("Skriv heltal: ");
        int x = scan.nextInt();

        if (x == 42) { // OBS! dubbla likhetstecken
            System.out.println("Sant!");
        } else {
            System.out.println("Falskt!");
        }

    }

}
```

Vad är egentligen en variabel?

- En variabel har ett **namn** och kan lagra ett **värde** av en viss **typ**
- Variabler måste **deklareras** och då får kompilatorn reda på vilket namnet är och vilken typ av värden som variabeln kan lagra:

```
int x;
```

- När variabler deklareras är det oftast bäst att direkt ge dem ett initialvärde:

```
int x = 42;
```

- En variabeldeklaration medför att plats i datorns minne reserveras.

Vi ritar detta såhär:

x

| |
|----|
| 42 |
|----|

Dessa deklarationer...

```
int x = 42;  
int y = x + 1;
```

... ger detta innehåll någonstans i minnet:

x

| |
|----|
| 42 |
|----|

y

| |
|----|
| 43 |
|----|

Syntaxregler för namn i Java

När kompilatorn "läser" ⁴ koden och försöker hitta variabelnamn, antar den att du följer de entydiga syntaktiska reglerna för språket.

För namn i Java gäller följande regler:

- Namn får inte vara **reserverade ord**
- Stora och små bokstäver spelar roll (eng. *case sensitive*)
int highScore; och **int** highscore; ger alltså två *olika* variabler
- Namnet måste börja med en bokstav, ett understreck `_` eller ett dollartecken `$`
- Namn får *inte* innehålla blanktecken
- Namn får innehålla bokstäver, siffror, understreck `_` och dollartecken `$`, men *inte* andra specialtecken (alltså inte `%&@!{ }) / + - * etc.`)

⁴man säger ofta "parsa" i stället för "läsa" när kompilatorn tolkar koden

Vad händer egentligen vid en tilldelning?

- Med en **tilldelningssats** kan vi ge en tidigare deklarerad variabel ett nytt värde:

```
x = 1;
```

- Det gamla värdet försvinner för alltid och det nya värdet lagras istället:

x 1

- Likhetstecknet används alltså för att *ändra* variablers värden och det är ju *inte* samma sak som matematisk likhet ⁵. Vi kan till exempel skriva denna tilldelningssats:

```
x = x + 1;    //Vad händer här?
```

⁵Arv från C, Fortran mfl. I **andra språk** används t.ex. $x := 42$ eller $x <- 42$

Övning: Tilldelningar i sekvens

Rita hur minnet ser ut
efter varje rad nedan:

```
1  int u, x, y, z;  
2  x = 10;  
3  y = 2 * x + 1;  
4  z = (y + x) + (y - x);  
5  x = x + 1;
```

En variabel som ännu inte initierats har ett
odefinierat värde, anges nedan med frågetecken.

| | rad 1 | rad 2 | rad 3 | rad 4 | rad 5 |
|---|--|--|--|--|--|
| u | <input data-bbox="666 484 749 539" type="text" value="?"/> | <input data-bbox="790 484 872 539" type="text"/> | <input data-bbox="913 484 996 539" type="text"/> | <input data-bbox="1037 484 1119 539" type="text"/> | <input data-bbox="1160 484 1243 539" type="text"/> |
| x | <input data-bbox="666 570 749 625" type="text" value="?"/> | <input data-bbox="790 570 872 625" type="text"/> | <input data-bbox="913 570 996 625" type="text"/> | <input data-bbox="1037 570 1119 625" type="text"/> | <input data-bbox="1160 570 1243 625" type="text"/> |
| y | <input data-bbox="666 656 749 711" type="text" value="?"/> | <input data-bbox="790 656 872 711" type="text"/> | <input data-bbox="913 656 996 711" type="text"/> | <input data-bbox="1037 656 1119 711" type="text"/> | <input data-bbox="1160 656 1243 711" type="text"/> |
| z | <input data-bbox="666 742 749 797" type="text" value="?"/> | <input data-bbox="790 742 872 797" type="text"/> | <input data-bbox="913 742 996 797" type="text"/> | <input data-bbox="1037 742 1119 797" type="text"/> | <input data-bbox="1160 742 1243 797" type="text"/> |

Vad är en algoritm?


En **algoritm** är en sekvens av instruktioner som beskriver hur man löser ett problem

Exempel:
matrecept

Vad är en algoritm?

En **algoritm** är en sekvens av instruktioner som beskriver hur man löser ett problem

Exempel:
matrecept
uppdatera highscore i ett spel
...



INSERT COIN

| | |
|--------|--------|
| 1 PLAY | 1 COIN |
| 2 PLAY | 2 COIN |

| RANK | SCORE | NAME |
|------|--------|------|
| 1ST | 012000 | AKI |
| 2ND | 009000 | CHI |
| 3RD | 008000 | SEI |
| 4TH | 005400 | NAD |
| 5TH | 003200 | IYO |

NINTENDO CREDIT 0

Algorithm-exempel: Highscore

Problem: Uppdatera high-score i ett spel

Varför?

Algorithm-exempel: Highscore

Problem: Uppdatera high-score i ett spel

Varför? Så att de som spelar uppmuntras att spela mer :)

Algorithm:

Algorithm-exempel: Highscore

Problem: Uppdatera high-score i ett spel

Varför? Så att de som spelar uppmuntras att spela mer :)

Algorithm:

- 1 *points* \leftarrow poängen efter senaste spelet
- 2 *highscore* \leftarrow bästa resultatet innan senaste spelet
- 3 **om** *points* är större än *highscore*
 Skriv "Försök igen!"
annars
 Skriv "Grattis!"

Algorithm-exempel: Highscore

Problem: Uppdatera high-score i ett spel

Varför? Så att de som spelar uppmuntras att spela mer :)

Algorithm:

- 1 *points* \leftarrow poängen efter senaste spelet
- 2 *highscore* \leftarrow bästa resultatet innan senaste spelet
- 3 om *points* är större än *highscore*
 Skriv "Försök igen!"
 annars
 Skriv "Grattis!"

Hittar du buggen?

Algorithm-exempel: Highscore

```
1  import java.util.Scanner;
2
3  public class HighScore {
4      public static void main(String[] args){
5          Scanner scan = new Scanner(System.in);
6          System.out.println("Hur många poäng fick du?");
7          int points = scan.nextInt();
8          System.out.println("Vad var higscore före senaste spelet?");
9          int highscore = scan.nextInt();
10         if (points > highscore) {
11             System.out.println("GRATTIS!");
12         } else {
13             System.out.println("Försök igen!");
14         }
15     }
16 }
```

Det finns en bugg i denna implementation. Vilken?
Fanns buggen redan i algoritmdesignen?

Abstraktion – varför?

- 1 Dela upp problem i delproblem
- 2 Skapa ”byggblock” av kod som kan återanvändas
- 3 Dölja komplexiteten i lösningar
- 4 Abstraktion är själva **essensen i all programmering**

```
public static void main(String[] args){  
    askUser();  
    updateHighscore();  
}
```

Kolla hela programmet här:

<https://github.com/bjornregnell/lth-eda016-2015>

i filen:

lectures/examples/terminal/highscore/HighScoreAbstraction.java

Vår första algoritmkluring: SWAP

Problem: läs in och byt plats på två tal i minnet

Vår första algoritmkluring: SWAP

Problem: läs in och byt plats på två tal i minnet

Algoritm:

- 1 skapa en Scanner
- 2 läs in x
- 3 läs in y
- 4 Skriv ut x och y
- 5 byt plats på värdena mellan x och y
- 6 Skriv ut x och y

Varför kan det vara bra att kunna byta plats på olika värden?

Steg 5 är egentligen en **abstraktion** av själva problemet SWAP, som inte är så lätt som det verkar och behöver delas upp i flera steg för att det ska vara rakt fram att översätta till exekverbar kod i t.ex. Java.

Vår första algoritmkluring: SWAP

```
1  import java.util.Scanner;
2
3  public class SwapQuest {
4      public static void main(String[] args){
5          //Steg 1: skapa en Scanner
6          Scanner scan = new Scanner(System.in);
7
8          int x = scan.nextInt(); //Steg 2: läs in x
9          int y = scan.nextInt(); //Steg 3: läs in y
10
11         //Steg 4: Skriv ut x och y
12         System.out.println("x: " + x + " y: " + y);
13
14         //Steg 5: byt plats på värdena mellan x och y  HUR???
15         // ... skriv SWAP-satser här ...
16         //Steg 6: Skriv ut x och y
17         System.out.println("x: " + x + " y: " + y);
18     }
19 }
```

Vår första algoritmkluring: SWAP

```
1  import java.util.Scanner;
2
3  public class SwapSolution {
4      public static void main(String[] args){
5          Scanner scan = new Scanner(System.in);
6
7          int x = scan.nextInt();
8          int y = scan.nextInt();
9
10         System.out.println("x: " + x + " y: " + y);
11
12         int temp = x;
13         x = y;
14         y = temp;
15
16         System.out.println("x: " + x + " y: " + y);
17     }
18 }
```

Övning: Rita hur minnet ser ut efter respektive raderna 7, 8, 12, 13, 14

Mitt första program: en oändlig loop

```
10 print "hej"  
20 goto 10
```



Mitt första program: en oändlig loop

```
10 print "hej"
20 goto 10
```



```

hej
hej
hej
hej
hej
hej
hej
hej
hej
hej
hej
hej
<Ctrl+C>

```


Repetition med **while**-sats

```
1  public class InfiniteLoop {  
2  
3      public static void main(String[] args){  
4  
5          while (true) {  
6              System.out.println("Hej!");  
7          }  
8  
9      }  
10 }
```

Repetition med **while**-sats

```
1 public class InfiniteLoop {  
2  
3     public static void main(String[] args){  
4  
5         while (true) {  
6             System.out.println("Hej!");  
7         }  
8  
9     }  
10 }
```

- En av de saker en dator är *extra* bra på är att göra samma sak om och om igen utan att tröttna!
Och det är ju människor *extra* dåliga på :)
- Med klockfrekvens i storleksordningen 10^9 Hz är det ganska många instruktioner som kan göras per sekund...

Oändlig **while**-loop med räknare

```
1  public class InfiniteLoopWithCounter {  
2  
3      public static void main(String[] args){  
4  
5          int i = 0;  
6          while (true) {  
7              System.out.println("Hej " + i);  
8              i = i + 1;  
9          }  
10  
11      }  
12  }
```

Ändlig **while**-loop med räknare

```
1  public class FiniteWhileLoopWithCounter {  
2  
3      public static void main(String[] args){  
4  
5          int i = 0;  
6          while (i < 5000) {  
7              System.out.println("Hej " + i);  
8              i = i + 1;  
9          }  
10  
11      }  
12  }
```

for-loop med räknare

```
1 public class ForLoopWithCounter {  
2  
3     public static void main(String[] args){  
4  
5         for (int i = 0; i < 5000; i = i + 1){  
6             System.out.println("Hej " + i);  
7             i = i + 1;  
8         }  
9  
10    }  
11 }
```

Denna sats är ekvivalent med **while**-satsen på föregående bild.⁶

⁶Förutom att variabeln *i* finns efter **while**-satsen men *inte* efter **for**-satsen

Ändlig **while**-loop med timer

```
1 public class LoopWithTimer {
2
3     public static void main(String[] args){
4
5         long startTime = System.currentTimeMillis();
6         int i = 0;
7         int max = 5000;
8         while (i < max) {
9             System.out.println("Hej " + i);
10            i = i + 1;
11        }
12        long stopTime = System.currentTimeMillis();
13        long duration = stopTime-startTime;
14        System.out.println(
15            "Det tog " + duration +
16            " ms att räkna till " + max);
17    }
18 }
```

Övning: Skriv om till **for**-loop och kolla om den är lika snabb som **while**

Algoritm: MIN/MAX

Problem: hitta största talet

Algoritm: MIN/MAX

Problem: hitta största talet

Algoritm:

- 1 *scan* \leftarrow en Scanner som läser det användaren skriver
- 2 *maxSoFar* \leftarrow ett heltal som är *mindre* än alla andra heltal
- 3 **sålänge** det finns fler heltal att läsa:
 x \leftarrow läs in ett heltal med hjälp av *scan*
 om *x* är större än *maxSoFar*
 maxSoFar \leftarrow *x*
- 4 skriv ut *maxSoFar*

Övning 1: Kör algoritmen med papper och penna med indata:

0 41 1 45 2 3 4

Övning 2: skriv om så att algoritmen istället hittar *minsta* talet.

Övning: Implementera algoritmen MIN/MAX i Java

Några ledtrådar:

- 1 Man kan få det minsta heltalet med `Integer.MIN_VALUE` (negativt värde)
- 2 Man kan få det största heltalet med `Integer.MAX_VALUE`
- 3 Dokumentation av klassen `Scanner` finns här:
<https://docs.oracle.com/javase/8/docs/api/>
- 4 Man kan kolla om det finns mer att läsa med `scan.hasNextInt()`
- 5 Man läser nästa heltal med `scan.nextInt()`

Googlingstävling 1: Vem hittar först största Double-värdet i Java?

Googlingstävling 2: Vem hittar först minsta Double-värdet i Java?

Meddelande från **Code@LTH**